

LUKKOJA JA LUKITUSJÄRJESTELMIÄ SUUNNITTELEVIEN JA TOIMITTAVIEN LIIKKEIDEN VAATIMUKSET

Sisällysluettelo

1 TARKOITUS	2
2 MENETTELY	2
3 MÄÄRITELMIÄ	3
4 YLEISET VAATIMUKSET	4
5 ARVIOINTIKRITEERIT	4
5.1 Henkilöstö	4
5.1.1 Päävastuullinen suunnittelija	5
5.1.2 Toimipisteiden vastuulliset suunnittelijat.....	5
5.1.3 Asentaja.....	5
5.2 Hyväksytyt aliurakoitsijat	5
5.3 Ilmoitusvelvollisuus, tunnistaminen.....	5
5.4 Järjestelmän komponentit.....	5
5.5 Tuotteet ja varaosat.....	5
5.6 Laadunhallintajärjestelmä.....	5
5.7 Kokemus	6
5.8 Asennusten suunnittelu ja toteutus.....	6
5.9 Mittauslaitteet	6
5.10 Järjestelmän toimivuuden osoittaminen	6
5.11 Huolto	6
5.12 Vastuuvakuutus	6
5.13 Asiakkaalle annettavat asiakirjat	6
5.14 Asiakirjojen säilytys.....	7
5.15 Muita vaatimuksia	7
6 HAKEMINEN	7
6.1 Liikkeen hakemus.....	7
6.2 Liikkeen luettelointi	7
6.3 Luetteloinnin peruminen ja päättyminen	7
6.4 Kustannukset	8

1 TARKOITUS

Finanssiala ry (FA) asettaa teknisiä turvallisuusjärjestelmiä suunnittelevalle ja/tai toimittavalle, tai näihin liittyviä palveluita toimittavalle liikkeelle vaatimukset, joilla varmistetaan järjestelmien hyvälaatuinen suunnittelu, asennus ja mahdollinen valvonta. Liike, joka täyttää asetetut vaatimukset, voi hakea luetteloitua Finanssiala ry:ltä. Luetteloidun liikkeen pätevyysalueena voi olla murtohälytysjärjestelmien (MHJ) suunnittelu ja/tai asennus, lukkojen tai lukitusjärjestelmien asennus ja/tai suunnittelu tai hälytysten vastaanotto.

Liikkeet ilmoitetaan FA:n ylläpitämässä, vaatimukset täyttävien liikkeiden luettelossa (www.vahingontorjunta.fi) ja nämä liikkeet ovat päteviä toimittamaan turvallisuusjärjestelmiä ja/tai palveluita.

Tämä asiakirja astuu voimaan 1.9.2017 ja kumoaa Finanssialan Keskusliiton lukkoja ja lukitusjärjestelmiä toimittavien liikkeiden hyväksymisvaatimukset 2012 ja Vahinkovakuutusyhtiöiden vaatimukset lukkoseppäliikkeiden hyväksymiseksi 1988.

Luetteloitua hakevat liikkeet

Lukkoja ja lukitusjärjestelmiä toimittavalla liikkeellä tarkoitetaan Finanssiala ry:n luetteloimaa liikettä, joka suunnittelee ja/tai asentaa lukitusjärjestelmiä sekä lukkoja.

Sovellusala

Tässä asiakirjassa kuvataan ensisijaisesti lukitusjärjestelmien suunnittelu- ja/tai asennusliikkeiden perusvaatimuksia.

Liikkeen on oltava pätevä suunnittelemaan ja/tai asentamaan lukitusjärjestelmiä. Sen on täytettävä kaikki seuraavat vaatimukset ja noudatettava uusinta ohjeistusta. Esimerkiksi FA:n julkaisemia rakenteellisen murto suojaus suunnittelua ja toteutusta koskevia vaatimuksia tai kansallisia vakuutusyhtiöiden hyväksymiä ohjeita.

Nämä vaatimukset koskevat liikkeitä, jotka tuottavat seuraavia palveluita:

- a. riskien arviointi
- b. suunnittelu
- c. asennus
- d. käyttöönotto ja luovutus
- e. huolto

2 MENETTELY

Lukitusjärjestelmiä toimittavien liikkeiden luetteloinnista vastaa FA. Akkreditoitu sertifiointielin toteaa lukitusjärjestelmiä toimittavan liikkeen pätevyuden. Pätevyys arvioidaan tämän dokumentin kohdissa 4 ja 5 määriteltyjen vaatimusten mukaisesti. Liike sopii valitsemansa akkreditoitun sertifiointielimen kanssa pätevyuden arvioinnin toteuttamisesta.

3 MÄÄRITELMIÄ

Hakija: Lukitusjärjestelmien asennus- ja/tai suunnitteluliike

(Kansallinen) hyväksymislaitos:

Elin, joka todistaa vaatimuksenmukaisuuden (Hyväksymislaitos voi suorittaa testaukset ja tarkastukset itse tai valvoa muilla laitoksilla teettämänsä testaukset ja tarkastukset.) ”Sertifiointilaitos”

Vaatimustenmukainen lukitus:

Järjestelmä, joka täyttää FA:n suunnittelua ja asennusta koskevat vaatimukset tai muun vakuutusyhtiöiden hyväksymän asiakirjan vaatimukset kaikilta osin. Tähän sisältyy erityisesti vaatimus käyttää alan standardien mukaan testattuja ja hyväksytyjä tuotteita ja järjestelmiä.

Vaatimustenmukaisuustodistus:

Tällä todistuksella liike vahvistaa, että toteutettu asennus tai järjestelmä on kyseisen vaatimuksen mukainen. ”Luovutustodistus, palvelutodistus”

Asennus: Järjestelmän osien kiinnittämisen- ja liittämistyö. Asennuksen voi suorittaa yksi tai useampi osapuoli.

Asennettu järjestelmä:

Järjestelmä sen jälkeen kun asennus on suoritettu loppuun.

Asentaja: Henkilö tai organisaatio, jolla on vastuu koko asennusprosessista tai sen osasta.

Huolto: Tarkastus-, huolto- ja korjaustyöt, joilla varmistetaan, että asennettu järjestelmä toimii tarkoituksenmukaisesti.

Pysyvä toimipaikka:

Hakijan hallussa olevat liiketilat, joista asennustyöt suoritetaan.

Järjestelmäkuvaus:

Yksityiskohtainen kirjallinen kuvaus järjestelmästä, joka sisältää mm. laiteluettelon ja tiedot suojatuista alueista.

Järjestelmä: Työn tulos, joka on syntynyt lukitusta suunniteltaessa, asennettaessa, käyttöön otettaessa, luovutettaessa ja huollettaessa.

4 YLEISET VAATIMUKSET

Hakijalla on oltava

- rekisteröinti kaupparekisteriin ja toimialana on oltava maininta lukkojen tai lukitusjärjestelmien asennus- tai suunnittelutoiminnasta;
- taloudellisesti vakaa asema;
- henkilöresurssit ja aineelliset resurssit suunnitella, asentaa, tarkastaa ja huoltaa järjestelmiä;
Henkilöresurssien osalta liikkeellä on oltava riittävästi koulutettuja henkilöitä vakituisella palkkalistallaan mukaan lukien:
  - asiantuntijoita, joilla on päätäntävalta, tekninen koulutus ja ammattikokemus alalta;
  - ammattitaitoinen henkilöstö suorittamaan kaikki kohdan 1.1 alakohdissa a), b), c), d) ja e) mainitut palvelut sekä tarkastamaan mahdolliset alihankintatyöt.
- hyväksytyt laadunhallintajärjestelmä, johon sisältyvät tämän asiakirjan vaatimukset;
- järjestelmä, joka varmistaa, että kaikki toiminnot dokumentoidaan riittävästi, varsinkin silloin kun mukana on useampi kuin yksi yhtiö;
- järjestelmä, joka varmistaa, että asiaan kuuluvat standardit ja tekniset asiakirjat ovat aina kaikkien niiden henkilöstön jäsenten saatavilla, jotka tarvitsevat ko. tietoja;
- huoltopalvelu;
- yhteys järjestelmän ja osien toimittajaan;
- riittävä vakituinen varasto kaikkia asennuksissa käytettäviä, hyväksytyjä laitteita ja varaosia;
- vastuuvakuutus turva työn aikana ja sen jälkeen;
- järjestelmä, jolla se turvaa asennuksiin liittyvien tietojen salassa pysymisen;
- työntekijöiden turvallisuuspalvelusjärjestelmä, kansallisten säännösten mukaisesti (turvasuojaajakortti);
- selkeä määritelmä organisaatiostaan niissä maissa, joissa se toimii.

5 ARVIOINTIKRITEERIT

Liikkeen on täytettävä kaikki seuraavat vaatimukset.

5.1 Henkilöstö

Liikkeellä on aina oltava käytettävissään riittävä määrä omaa henkilöstöä. Asiantuntijoihin kuuluu päävastuullinen suunnittelija, vastuullinen suunnittelija ja pätevä asentaja. Asiantuntijoille on järjestettävä jatkuvaa koulutusta.

Liikkeen päätoimisen suunnittelu- ja asennushenkilökunnan tulee olla vähintään kaksi henkilöä.

Toisen päätoimisen henkilön asemesta voidaan hyväksyä myös yhteistyöyrittäjä. Tällä tarkoitetaan menettelyä, jossa hakijalla on kirjallinen sopimus yhteistyöstä toisen, FA:n vaatimukset täyttävän, lukkoja tai lukitusjärjestelmiä asentavan yrityksen kanssa.

Päävastuullisella ja vastuullisella suunnittelijalla on oltava vähintään insinöörin/teknikon alalle soveltuva koulutus. Myös vähintään viisi (5) vuotta pitkä työkokemus, lukkojen tai lukitusjärjestelmien asentamisesta, katsotaan riittäväksi.

Näillä asiantuntijoilla tulee olla yksityiskohtaista tietoa ja osaamista lukitusosalta sekä rakenteellisesta murtosuojauksesta. Asiantuntijoiden on tunnettava tekniikka, sovellusrajat sekä niiden järjestelmätyyppien yksityiskohdat, joita liike toimittaa.

Näiden henkilöiden on oltava liikkeen kyseisiä tehtäviä varten jatkuvaan työsuhteeseen palkattuja henkilöitä

5.1.1 Päävastuullinen suunnittelija

Liike nimittää yhden työntekijän päävastuulliseksi suunnittelijaksi lukitusten suunnittelua ja asennusta varten. Päävastuullisella suunnittelijalla on oltava tekninen pätevyys ja osaaminen huomata yhtiönsä suorittamassa teknisessä työssä esiintyvät puutteet sekä valtuudet aloittaa korjaustyöt asianmukaisissa puitteissa.

Päävastuullisen tai vastuullisen suunnittelijan tulee olla henkilö, joka täyttää Finanssiala ry:n vahvistamat lukko-sepän henkilösertifioinnissa asetetut vaatimukset

Päävastuullinen suunnittelija:

- arvioi, että liikkeessä on aina riittävä määrä asentajia;
- toimii yhteyshenkilönä ja varmistaa, että kaikki asiaankuuluva tekninen tieto siirtyy suunnittelijoille ja asentajille;
- toimii riittävin valtuuksin ja on riittävän korkeassa asemassa yhtiössä;
- toimii liikkeen pääkonttorissa.

5.1.2 Toimipisteiden vastuulliset suunnittelijat

Liike nimittää kuhunkin sellaiseen toimipisteeseen, jossa suunnitellaan ja/tai asennetaan lukkoja tai lukitusjärjestelmiä, vähintään yhden työntekijän vastuulliseksi suunnittelijaksi.

5.1.3 Asentaja

Liikkeen on osoitettava kullekin asennustyömaalle vähintään yksi pätevä asentaja kohdan 5.1 mukaisesti. Tämän henkilön vastuulla on lukkojen tai lukitusjärjestelmän asennus.

5.2 Hyväksytyt aliurakoitsijat

Kaikki kohdan 1.1 alakohdissa a), b), c), d) ja e) luetellut palvelut on suoritettava tämän asiakirjan vaatimusten mukaisesti. Palvelut voidaan myös antaa sellaisen aliurakoitsijan suoritettaviksi, jonka kanssa on laadittu kirjallinen sopimus ja joka täyttää tämän asiakirjan vaatimukset.

Ellei aliurakoitsija täytä kaikkia tämän asiakirjan vaatimuksia, työ rajoittuu seuraaviin palveluihin: rakennustyö, kaapelointi, laitteiden asennus ja maalaus.

5.3 Ilmoitusvelvollisuus, tunnistaminen

Työntekijöiden tunnistaminen on järjestettävä esimerkiksi henkilökorttien avulla.

5.4 Järjestelmän komponentit

Liikkeen on käytettävä siinä maassa hyväksytyjä järjestelmän osia, jossa osia asennetaan. FA luetteloi voimassa olevien standardien mukaan testattuja tuotteita (www.vahingontorjunta.fi).

5.5 Tuotteet ja varaosat

Liikkeellä on oltava käytettävissään varasto sellaisia tuotteita ja varaosia, jotka sopivat ylläpidettyjen järjestelmien hyväksytyihin järjestelmäkomponentteihin.

5.6 Laadunhallintajärjestelmä

Liikkeen on ylläpidettävä SFS-EN ISO 9001:n mukaista sertifioitua laadunhallintajärjestelmää tai sen tulee olla arvioitu soveltuvien osin tätä standardia vastaavaksi. Laadunhallintajärjestelmässä tulee kuvata lukitus tai lukitusjärjestelmien toteuttamiseen liittyvät asiat, joilla varmistetaan niiden laadukas suunnittelu ja toteutus. Liikkeen on toimittava laadunhallintajärjestelmänsä mukaisesti.

5.7 Kokemus

Liikkeen on alkuvaiheessa osoitettava, että se on suorittanut riittävän määrän asennuksia. Todisteeksi riittää päävastuullisen suunnittelijan tai vastuullisen paikallisen suunnittelijan allekirjoittama vaatimustenmukaisuusvakuutus. Suoritetuissa asennuksissa, jotka sertifiointilaitos voi tarkastaa, ei saa olla merkittäviä puutteita.

5.8 Asennusten suunnittelu ja toteutus

Liikkeen on varmistettava, että asennukset ovat riskiarvioon perustuvien suunnitelmien mukaisia ja että ne vastaavat voimassa olevia ohjeita ja standardeja sekä ovat kansallisen lainsäädännön mukaisia. Järjestelmän tai komponenttien toimittajan ohjeet on myös huomioitava.

5.9 Mittauslaitteet

Asentajilla on oltava käytettävissään kaikki testaamiseen ja kokoonpanoon sopivat kalibroidut laitteet ja kojeet sen mukaan mitä järjestelmän ja komponenttien toimittaja on suosittanut.

5.10 Järjestelmän toimivuuden osoittaminen

Järjestelmien asentajan on pystyttävä esittämään näiden lukitusjärjestelmien toiminta testien avulla. (Testauspöytäkirja)

5.11 Huolto

Liikkeellä on oltava riittävät resurssit vastaanottaa huoltopyyntöjä milloin tahansa varmistaakseen, että viat tulee korjatuksi paikan päällä tietyn ajan sisällä. Ellei toisin ole sovittu, huollon on oltava paikalla 12 tunnin sisällä pyynnön vastaanottamisesta. Lukkojen ja lukitusjärjestelmien osalta liikkeellä on oltava valmius korjata laitteiston toiminnan estävät tai sitä suuresti haittaavat viat viimeistään ilmoitusta seuraavana työpäivänä.

Liikkeellä on oltava saatavillaan asianmukaiset varaosat voidakseen

- korjata vastuullaan olevat tuotteet sekä järjestelmät ja
- suorittaa korjaukset huoltosopimuksissa vaadittujen aikarajojen sisällä.

Ellei varaosia ole saatavissa esimerkiksi asennetun tuotteen iän vuoksi on pystyttävä osoittamaan, että asiakkaalle on ilmoitettu tilanteesta.

Liikkeen on asiakkaan pyynnöstä huollettava asennettuja lukkoja ja lukitusjärjestelmiä sekä sillä on oltava korjaus- ja huoltotyössä tarvittavat laitteet käytettävissä koko ajan.

Ellei liike ole samalla myös kyseisten komponenttien valmistaja, sillä on oltava sopimus tuotteiden ja teknisen tiedon toimittamisesta valmistajan tai tämän edustajan/edustajien kanssa.

5.12 Vastuuvakuutus

Liikkeen on osoitettava, että sillä on voimassa oleva toimialan mukainen riittävä vastuuvakuutus.

5.13 Asiakkaalle annettavat asiakirjat

Kun lukkoa tai lukitusjärjestelmää ollaan ottamassa käyttöön ja luovuttamassa asiakkaalle, liike toimittaa

- luovutustodistuksen, jonka on allekirjoittanut päävastuullinen suunnittelija tai vastuullinen paikallinen suunnittelija;
- kaikki asiaankuuluvat asiakirjat, joiden avulla asiakas pystyy käyttämään ja ylläpitämään tuotetta tai järjestelmää.

Huom! Jos asennuksessa on poikkeamia suunnitelmasta, niin tiedot niistä on toimitettava kirjallisina ja niille on oltava asiakkaan suostumus.

5.14 Asiakirjojen säilytys

Liikkeen tulee säilyttää lukkoja ja lukitusjärjestelmiä koskevat dokumentit lukitussa ja valvotussa tilassa metallisessa erikseen lukittavassa arkisto- tai asiakirjakaapissa tai vastaavassa paikassa (esimerkiksi oma lukittu huone). Toimitilan rakenteellisen suojauksen on täytettävä vähintään FA:n rakenteellisen murto suojausohjeen 2. vaatimukset. Toimitila on valvottava vähintään 2-luokan murtohälytysjärjestelmällä murtohälytysjärjestelmät ja -palvelut ohjeen mukaan.

5.15 Muita vaatimuksia

Liike

- vastaa taloudellisista vastuistaan suhteessa viranomaiseen;
- vakuuttaa, että asiakas- ja järjestelmätietoja käsitellään luottamuksellisesti kansallisten säännösten mukaisesti eikä niitä anneta ulkopuolisille. Myös mahdolliset alihankkijat on velvoitettava saamiensa tietojen luottamukselliseen käsittelyyn;
- käsittelee asiakaspalautteet laatujärjestelmän vaatiman ajan puitteissa ja säilyttää niitä 5 vuotta;
- ilmoittaa sertifiointilaitokselle viipymättä kaikista muutoksista, jotka liittyvät tämän asiakirjan ja tarvittaessa muiden asiaankuuluvien asiakirjojen ehtoihin;
- eliminoi omalla kustannuksellaan kaikki sellaiset viat, jotka sertifiointilaitos on tarkastuksissaan havainnut toimitetuissa järjestelmissä ja joista liike on vastuussa;
- noudattaa kaikkia lain säännöksiä ja muuta julkista sääntelyä.

6 HAKEMINEN

6.1 Liikkeen hakemus

Liikkeen on tehtävä hakemus lukkojen ja lukitusjärjestelmien suunnittelu- ja/tai asennusliikkeeksi liitteen 1. mukaisella lomakkeella. Hakemus on toimitettava osoitteella Finanssiala ry, Vahingontorjunta, Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki.

Hakemuksen liitteenä on oltava akkreditoidun sertifiointielimen antama sertifikaatti tai kirjallinen lausunto suunnittelu- ja/tai asennustoiminnan pätevyydestä, joka on arvioitu tämän asiakirjan kohtien 5.1 - 5.15 mukaisesti.

6.2 Liikkeen luettelointi

Asetetut vaatimukset täyttävä liike luetteloidaan FA:n päätöksellä ja tästä myönnetty todistus toimitetaan liikkeelle ja liike merkitään vaatimukset täyttävien liikkeiden luetteloon. Luettelointi on voimassa liitteenä toimitetun sertifiointilaitoksen myöntämään todistukseen merkittynä päivämäärään saakka tai enintään viisi vuotta. Mikäli liike haluaa luetteloinnin pysyvän voimassa tämän jälkeen, niin uusi sertifiointilaitoksen antama sertifikaatti tai lausunto on toimitettava FA:lle vähintään 1kk ennen edellisen luetteloinnin päättymistä.

Hyväksytty liike saa käyttää markkinoinnissaan Finanssiala ry:n merkkiä.

6.3 Luetteloinnin peruminen ja päättyminen

Liikkeen on jatkuvasti täytettävä kohdissa 5.1 – 5.15 esitetyt vaatimukset. Liike poistetaan hyväksytyjen liikkeiden luettelosta, mikäli se ei täytä kohdissa 5.1 – 5.15 esitettyjä vaatimuksia ja liike ei ole kirjallisesta huomautuksesta huolimatta korjannut puutteita ja saattanut toimintaansa vaatimusten mukaiseksi annettuun määräpäivään mennessä.

Liikkeen hyväksyntä päättyy myös, jos

- liike toimii Suomen lainsäädännön vastaisesti
- liike pyytää kirjallisesti hyväksynnän perumista
- liikkeen toiminta päättyy.

Liikkeen hyväksyntää ei voida siirtää toiselle liikkeelle.

6.4 Kustannukset

Ylläpitomenettelymaksu kattaa kustannukset, jotka aiheutuvat FA:lle liikeluetteloinnin ylläpitämisestä. Ylläpitomenettelymaksu vahvistetaan vuosittain ja se peritään jokaiselta luetteloidulta liikkeeltä.

Liike vastaa kaikista sille luetteloinnin hakemisesta ja ylläpitämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

